

Børnehavebiblioteker

Vejledning fra Styrelsen for Bibliotek og Medier

Elektronisk udgave

April 2008

Udarbejdet af Ann K. Poulsen og Anna Enemark

Udgivet af

Styrelsen for Bibliotek og Medier

H.C. Andersens Boulevard 2

1553 København V

Telefon 33 73 33 73

E-post: post@bibliotekogmedier.dk

Hjemmeside: www.bibliotekogmedier.dk

Vejledningen er kun tilgængelig elektronisk på Styrelsens hjemmeside.

Indhold

1	Indledning.....	2
2	Baggrund.....	2
3	Formål.....	2
4	Indhold og bevillingsforudsætninger.....	3
5	Rådgivning og hjælp til ansøgere.....	4
6	Formalia omkring ansøgning, udbetaling og regnskab.....	4
6.1	Juridisk og økonomisk ansvar for projektet.....	4
6.2	Bortfald af tilsagn m.m.....	5
6.3	Udbetaling og regnskab.....	5
6.4	Orientering om igangværende projekter.....	5
7	Evaluering.....	5

1 Indledning

Børnehavebiblioteker er en af Læselysts største succeser. De tre ministerier bag Læselystkampagnen har derfor besluttet at bevilge 1,5 mio. kr. om året i perioden 2008 - 2010 til etablering af børnehavebiblioteker. Den endelige bevilling for alle tre år er afhængig af vedtagelsen af aktstykket for tips- og lottomidler 2008 og 2009.

Denne vejledning for puljemidler til *Børnehavebiblioteker* er godkendt af Velfærdsministeriet, Undervisningsministeriet samt medlemmerne af Fagligt Rådgivende Udvalg for Udviklingspuljen for folke- og skolebiblioteker (RUF). Styrelsen for Bibliotek og Medier står for administration af puljemidlerne efter de retningslinjer, der er fastlagt i vejledningen.

Der er løbende ansøgningsfrist med start 15. maj 2008.

Nærmere oplysninger om puljemidlerne fås ved henvendelse til Ann K. Poulsen (apo@bibliotekogmedier.dk) eller Anna Enemark (aeb@bibliotekogmedier.dk).

Vejledningen offentliggøres og bliver løbende opdateret på hjemmesiden for Bibliotek og Medier under Tilskud og støtte: www.bibliotekogmedier.dk.

2 Baggrund

Den overordnede idé i et børnehavebibliotek er at give børn og forældre mulighed for at låne bøger og andre materialer med hjem fra børnenes dagtilbud.

Børnehavebiblioteket er placeret i dagtilbuddet som en 'udlånsatellit' og kan suppleres med aktiviteter for både børn og forældre samt kompetenceudvikling for pædagoger og bibliotekarer.

Børnehavebiblioteker er et tilbud, hvor flere faggrupper går sammen om at understøtte børn og voksnes fælles oplevelser om bøger og læsning. For at et børnehavebibliotek kan lykkes er det afgørende, at der mellem de involverede faggrupper arbejdes ud fra fælles værdier, at der afsættes tid til samarbejde samt at de nødvendige kompetencer og ressourcer er til stede.

Erfaringerne viser, at børnehavebiblioteker bidrager til at demokratisere børns og deres forældres brug af bogen, idet de giver alle børn lige adgang til bøger og læsning. Børnehavebibliotekerne hjælper også til at mindske sociale og kulturelle uligheder samt at udligne geografiske og tidsmæssige barrierer for at gå på biblioteket.

3 Formål

Børnehavebiblioteket styrker børns muligheder for at møde litteraturen i hverdagen – både i dagtilbuddet og derhjemme sammen med forældrene. Børnehavebiblioteket skal give børn daglige oplevelser med bøger og andre fortællende medier i dagtilbuddet og styrke forældrenes interesse for at læse højt og eventuelt tage barnet med på biblioteket.

De primære formål med etableringen af børnehavebiblioteker er at

- Styrke børns sproglige og personlige udvikling
- Styrke børns lyst til at få læst højt og til selv at kunne læse
- Give alle børn en fælles fond af fortællinger og figurer fra litteraturen

- Give børn rige kunstneriske oplevelser gennem litteratur
- Sætte bøger og læsning i centrum for samvær mellem børn og voksne

De sekundære formål med etableringen af børnehavebiblioteker kan være at:

- Nå børnene med et bibliotekstilbud i deres dagligdag
- Indgå i/bidrage til implementeringen af dagtilbuddenes læreplaner omkring sprog og kulturelle udtryksformer
- Understøtte aktuelle indsatsområder: Sprogstimulering af tosprogede børn i alderen 0-6 år og sprogstøtte til børn med behov for socialpædagogisk bistand
- Styrke et bredt fagligt samarbejde med andre personalegrupper som fx kommunernes lærere, pædagoger, høre/tale-pædagoger, konsulenter for tosprogede småbørn, børnekulturkonsulenter, forfattere og forældrebestyrelser
- Markedsføre og profilere bibliotekets tilbud over for forældre og personale i dagtilbuddene

4 Indhold og bevillingsforudsætninger

Landets folkebiblioteker kan i samarbejde med dagtilbud, herunder dagplejen søge om støtte til to forskellige modeller:

- **Basismodel: Etablering af børnehavebibliotek med bibliotekarbesøg**
I tilbuddet skal indgå hjemlån for forældre og børn. Biblioteket skal i samarbejde med dagtilbuddet etablere en materialesamling – bøger og CDer med musik og fortællinger - på min. 100 – 150 titler. Samlingen skiftes 4 – 5 gange om året. Biblioteket skal vejlede omkring indretning, PR samt etablering af et system til udlån. En bibliotekar skal i startperioden deltage i et forældrearrangement, der har fokus på børn, sprogudvikling og læsning. Bibliotekaren skal besøge dagtilbuddet mindst seks gange i løbet af projektperioden, hvoraf de to gange skal ligge i et tidsrum, hvor det er muligt at møde forældrene. I besøgene indgår aktiviteter som højtlesning, samtaler om bøger samt udlån.
  - **Hver kommune kan søge om max. kr. 40.000 til det første børnehavebibliotek etableret efter basismodellen. For hvert af de følgende børnehavebiblioteker etableret efter basismodellen kan kommunen søge om max. kr. 20.000.**
Der kan ydes tilskud til de ovennævnte aktiviteter - herunder lønudgifter. Der gives ikke tilskud til inventar. Det forventes at 20 pct. af det samlede budget afholdes gennem egenfinansiering og dette skal fremgå af budgettet.
- **Model Plus: Tilbud om kulturelle arrangementer og kompetenceudvikling**
Hvis der er bevilget tilskud efter basismodellen, eller der allerede er etableret et børnehavebibliotek svarende til basismodellen, kan der ydes tilskud til supplerende kulturelle aktiviteter og kompetenceudvikling for personale i dagtilbud, biblioteker og indskoling. Det forventes, at der vil blive lagt vægt på at inkludere både kulturelle aktiviteter og kompetenceudvikling til tilbuddet.
  - Forslag til aktiviteter kan være: Arrangementer omkring sprog og leg - fx fortælleteater, bog-workshops, leg med bogstaver og ordkort - samt forældre- og bedsteforældrearrangementer med præsentation af oplæsningsbøger og forældretidsskrifter plus forældrehjemmesider på

nettet, bogvogterkurser for børnene (hvordan passer man på bøgerne), samarbejde med studerende fra relevante professioner.

- Forslag til kompetenceudvikling kan være: Dialogisk oplæsning og redskaber til at vurdere (billed)bøgers kvalitet.
- **Der kan søges om max. kr. 30.000 til model Plus**
Der kan ydes tilskud til de ovennævnte aktiviteter herunder lønudgifter.

Det er muligt at søge om tilskud til begge modeller samtidigt, men på hver sin elektroniske ansøgningsblanket.

Der gives tilskud til projekter af et års varighed.

Principielle ændringer af projekter skal meddeles til Styrelsen for Bibliotek og Medier.

5 Rådgivning og hjælp til ansøgere

Styrelsen for Bibliotek og Medier ønsker at gøre det nemt og attraktivt at oprette et børnehavebibliotek og give inspiration til, hvordan børnehavebiblioteket kan støtte arbejdet med daginstitutionernes pædagogiske læreplaner - herunder sproglige og kulturelle udtryksformer. Bibliotek og Medier udgiver derfor en særskilt publikation med gode råd om at komme i gang med og få succes med børnehavebiblioteket. Styrelsen udbyder desuden kurser om børnehavebiblioteker i efteråret 2008. Kursustilbud sendes direkte til ansøgere og annonceres på www.bibliotekogmedier.dk

6 Formalia omkring ansøgning, udbetaling og regnskab

I princippet er der ingen begrænsning for, hvor mange børnehavebiblioteker den enkelte kommune kan søge til. Styrelsen for Bibliotek og Medier forbeholder sig dog ret til at prioritere blandt ansøgerne, hvis der er flere ansøgninger end bevillingen rækker til.

Der er ingen faste ansøgningsterminer, dvs. at ansøgninger løbende kan indsendes fra den 15. maj 2008.

Ansøgere **skal** anvende web-blanketten på styrelsens hjemmeside. Ansøgningen udskrives i to eksemplarer. Det ene eksemplar underskrives af bibliotekets leder og sendes pr. brev til:

Styrelsen for Bibliotek og Medier
H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V
Mærket: Børnehavebiblioteker

Det andet eksemplar er til eget brug

Ansøger får, når web-ansøgningen er modtaget, en elektronisk kvittering med angivelse af, hvornår der kan forventes besked om udfaldet af behandlingen. Sagsbehandlere vil være Ann K. Poulsen og Anna Enemark.

Ansøgere kan forvente svar senest 1 måned efter modtagelsen af ansøgningen.

6.1 Juridisk og økonomisk ansvar for projektet

Bibliotekets leder er økonomisk ansvarlig for projektet og samtidig er den, som Styrelsen for Bibliotek og Medier kommunikerer med vedrørende tilsagn/afslag på ansøgning, økonomiske forhold m.v.

6.2 Bortfald af tilsagn m.m.

Tilskuddet kan bortfalde eller kræves tilbagebetalt hvis det ikke anvendes som angivet i henhold til ansøgningen, bevillingsforudsætninger eller aftalte ændringer.

6.3 Udbetaling og regnskab

Udbetaling af tilskud kan ske på baggrund af godkendt regnskab, når projektet er gennemført. Regnskabet indsendes senest to måneder efter projektets afslutning.

Regnskabet skal indeholde:

- Opgørelse over samtlige projektets udgifter og indtægter
- Redegørelse for beløbsmæssige afvigelser mellem budget og regnskab
- Underskrift af bibliotekslederen.

Der skal kunne leveres dokumentation (i form af regnskabsoversigter, herunder bilag).

Når pengene er frigivet i Styrelsen vil projektejereren modtage en meddelelse om at udbetaling finder sted.

Bemærk at skema til udbetaling og eksempel på hvordan man udarbejder et regnskab, kan downloades fra www.bibliotekogmedier.dk under Læselyst

6.4 Orientering om igangværende projekter

Styrelsen for Bibliotek og Medier informerer på sin hjemmeside om alle børnehavebiblioteker, der har fået tilskud fra puljen.

Ved omtale af projektet på egen hjemmeside eller ved publicering af resultater i dags- og fagpresse m.v. skal det fremgå, at projektet gennemføres med tilskud fra Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Velfærdsministeriet.

7 Evaluering

Styrelsen for Bibliotek og Medier udarbejder et spørgeskema, som tilskudsmodtagere skal udfylde og returnere ved projektafslutning. Skemaet sendes som e-post til Styrelsen for Bibliotek og Medier mærket Børnehavebiblioteker.